

керується одним — бути гідним своїх витоків, дідів-прадівів і, звичайно, батьків. Звідси така самодостатність і така врівноваженість.

Дідусь Іван — мамин батько, викладав у його рідному селі Горобіївці математику. Мав яскравий педагогічний талант, досконало володів таїнами найшанованішого шкільного предмета, майстерно передавав їх дітям. Був уособленням справжнього сільського інтелігента. Олегові не довелося з ним спілкуватися. Поліг Іван Побідаш на фронті. Але ті кого він навчав отримали від нього таку життєву формулу істинності, такий алгоритм порядності завдяки яким, вони вже ніколи не могли стати злочинцями обставин. Напевно й те що старше покоління Горобіївців зовсім абстраговано все-таки бачило в Олегові відсвіт Івана Пилиповича Побідаша вплинуло на його долю. Мешканці тієї ж рідної Горобіївки в Сріблянському районі на Чернігівщині, де виростав, де відбувались перші і головні побачення з дійсністю, встановили пам'ятник його другому дідусеві — Федоту Григоровичу Падалці, батькові його батька... Олег це ніколи не афішує. Такий характер. А дід же був у селі організатором, господарем, хазяїном. Ці якості безслідно не зникають, лише відточуються і стають яскравіші в наступних поколіннях. Головне, щоб не пере-

ривалась ниточка духовного зв'язку між ними.

У долі малого горобіївського хлопчика Олежика Падалки цим передавачем і оберегом, уособленням людських чеснот стала бабуся Євдокія, мамина мама, дружина шанованого всіма односельцями вчителя математика, вдова фронтовика. Сьогодні з висоти прожитого і вже власного досвіду спілкування з онуками Олег Семенович розуміє що домінантою унікальної особистості бабусі Євдокії була — любов, яка в кожній іпостасі робила її надзвичайною. Найбільше вражала Олега в бабусі любов до знань, до традицій. Вона тримала в пам'яті більше трьохсот віршів і могла в слухну хвилину зачитати потрібний. Знала безліч пісень. А в родині грали на багатьох інструментах, співали, відділяючи тим непосильну фізичну працю, нужденність побуту від високості духу. Бабусю надзвичайно вивичувала внутрішньо іпостась дружини вчителя. Шкода, що сьогодні дівчатка не мріють вийти заміж за — вчителя. І причин на те дуже багато. В ті ж далекі роки це було предметом гордості. І Євдокія Іванівна одружившись, намагалася разом зі своєю мамою перебрати на себе усі господарські турботи, аби тільки дорогому Іванові вистачало часу на читання, перевірку зошитів, підготовку до уроків. Адже він — Учитель. А во-

тількию. А вона зростає допитливою, старанною людиною. Материна мрія стає її новою метою. Тож закінчивши школу вступає до Ніжинського педагогічного інституту по закінченню якого повертається вчителювати в Горобіївку. Розумна, працьовита, інтелігентна і своя. Се- Віри Іванівни звісно ж в шлюбі. Тому й пару чекати не довелося, втратив серце за несподіваним, але достойний місцевий юнак, до якого права на руку і серце. Мати Падалок Семена й Віру обидва вела не лише відданість рідній землі, а й краю. Вони стали колегами вчителів і все життя дали їм вічне поруч, пліч оплечу. Первістком їхнім став Олег Іванович, тина любові і безмежних сподівань.

Вдома зростав в атмосфері довіри, підтримки, педагогічної мудрості, постійного навчання. Бо мама вступила ще і на фізичний факультет Харківського університету. Роки дошкільного життя Олега асоціювались з постійними маминими сесіями, підтримкою до них, проводами зустрічами. А в той час уроки рідної педагогіки надавала бабуся. Під її опікою познав світ природи з його чіткими законами і взаємозв'язками. Бабуся володіла ними як піаніст-віртуоз клавішами інструмента, підсилюючи увагу, занурюючи в спогад, розгортаючи краєвиди. Поява сестрички Аллочки на світ лабила міцного духовного

в цьому світі — справа конкретних людей. Одержимих, наполегливих, сильних. І знати їх — також справа честі. Одне з таких імен — Олег Падалка. Вчений, педагог, патріот.

Об'єктом його наукових досліджень, спрямуванням наукових інтересів є технологія формування економічного мислення. Напрямок сьогодні більш ніж актуальний, більш ніж затребуваний суспільством.

Професор Падалка, перший проректор Драгоманівського університету, написав з цього приводу підручники, навчальні посібники, монографії. Виховав 17 кандидатів наук. Проводить масштабні міжнародні науково-практичні конференції, студентські та учнівські олімпіади. Він акцентує увагу на сентенції, яку в масовій уяві сьогодні перевернуто, бо загальну потребу економічного мислення було підмінено загальною потребою дипломованого економіста. А він шукає способів прищепити спеціалісту будь-якого фаху в додачу до самого фаху вміння економічно мислити, а відтак розв'язувати свої професійні проблеми більш ефективно. Доречі, Олег Семенович довів це і власними життєвим сходженням. Бо особливий дар, унікальний його талант людини-сподвижника полягає в особистісному втіленні цієї продуктивної науки, в поданні зразка реалізованості, втілення, ефекту.

Організаторський хист, помножений на економічне мислення плюс висока людська активність. Результат? Будь ласка! Можна проводити тематичні екскурсії столицею України, назвавши їх: "Збудовано Олегом Падалкою". Доведеться об'їхати пів Києва. Невдоволені карпати, спор-

викладацька багатоповерхівка... Можливо на кожному з них варто було б встановити табличку, що ось мовляв, стараннями таких то цю будову тоді то введено в дію, а це ошчасливило і ошчасливорює студентів та викладачів донині. В багатьох країнах саме так і роблять, вміють пишатися своїми співвітчизниками.

І ми колись подолаємо рудимент знеособлення. Та поки що той особливий дар Падалки в затінку загальних зведень. Та й його самого ніколи не бентежить проблема визнання. Тим більше — увічнення. Не виключено, що у цьому полягає зона його етичної безпеки. А можливо й тому, що істинне визнання отримав сповна ще з генетичним кодом. Родовід його — славний. Тому цілком підсвідомо, але повсякчас

З бабусею Євдокією Іванівною та сестричкою Аллою

З мамою Вірою Іванівною та сестричкою Аллою

на безмежно кохає його. Сама ж бабуся Євдокія з молодості навчилась добре шити і в ті часи була в селі не менш шанованою і затребуваною людиною. До неї звертався в Горбіївці майже кожен. Приймала людину сердечно, намагалась задовольнити бажання і особливості. Сьогодні цій професії дали гучні найменування дизайнера, модельєра, а тоді вона просто розуміла що дуже потрібна, людям бо готового одягу не продавали. А щоб вижити, ще тримала не мале господарство, встигала погодувати, повичищати, підстелити, напоїти, обсапати, скопати, подіти... А в душі — неповторність поезії, доречність моменту для вірша або час для цілої легенди-

такту Олега з бабусею, вона з такою ж ніжністю продовжувала переливати в його свідомість вічність. З портретами, сюжетами, колізіями. Якось приторкнулась Олегового чола і тихо мовила: "Вихори в тебе такі ж як на чубі Івана". І хлоп'яча свідомість розшифрувала: "Ти продовжувач високовольтної лінії роду".

Ось мама закінчила історичний вже й факультет Харківського університету і паралельно, набула доброго педагогічного досвіду. Її творчому вчительському масштабу Горобіївська школа стала затісною. Батьки з сестричкою Аллою переїзджать у велике село Озеряни Варвинського району. Там народжується Олегів брат Сергій. А Олег залишається з бабусею Євдокією в Горобіївці. Не тільки тому, щоб не було їй самотньо, хоча і тому. На нього відтоді покладалась більш ніж відповідальна місія. Щоденно з Горобіївки в Озеряни, а це 9 кілометрів, він несе молоко для брата. Тільки не бабуся видоїть корову, зладнає Олегові ношу і він вирушає в путь. Тоді, в 1964 році, коли й за кукурудзяним хлібом стояли безкінечні черги, та лише за талоном можна було отримати кілограм манки для немовляти, Горобіївська корова, бабуся і надійний транспортувальник молока Олег, дали можливість родині пережити нужду.

Кожну грудочку по шляху від Горобіївки до Озерян і від Озерян до Горобіївки вивчили на пам'ять його ноги. Непогода не бралась до уваги. Єдине поняття — "Треба" керувало хлопчиною і зали-

світлі і приємні від безмежного спілкування сам на сам з лугами, перелісками і глибокими далями живуть у серці завжди.

Школу закінчив вже в Озерях. Про вибір шляху дискусій і бути не могло. Як батько Семен Федотович, як мама Віра Іванівна — лише в педагогіку. І першою сходинкою до професії стало для підлітка Олега Падалки Прилуцьке педучилище. На вибір вплинуло те, що добра слава линула про

призводять до складностей і перипетій.

Замість того щоб спокійно отримати диплом з відзнакою і їхати продовжувати навчання до інституту Олег Падалка непримиренно відстоює право друга, юнака з незможної родини, у протистоянні з прокурорським синком із самого Чернігова. Інцидент. І відзнаку скасовано. Направлення в школу на Сумщину. Чи жалкує? Нітрохи. Адже довів

блему: "а чому б школа не давала своєму випускникові не лише атестат про знання, але й перший фах?".

Авторитет молодого вчителя росте. Колеги-педагоги сприймають його як рівного, а в багатьох питаннях дослухаються. Адже свіжий погляд, передова думка. Йому комфортно у Васильківській школі. Імпонує серцю живописна Сумщина. Хто зна, можливо з часом він перетворив

педагога і володіння спеціальними знаннями, досвід викладацької роботи, армійський вишкіл та ще й певна різниця у віці одразу долучили юнака до студентського самоврядування, до профспілкового активу. А коли поширився рух студентських комендантів, кандидатуру Падалки визначили і працівники деканату і захоплені дівчатка-однокурсниці, і юнаки зі студентських збірних з футболу, тенісу, шахів до яких

дагогічну Мекку Заворичську школу. Та його величність випадок вирішив всі питання.

Педінституту було відведено територію та відкрито фінансування на спорудження спортивного комплексу. Проректор з адміністративно-господарської роботи, людина в літах, помічником у якого донедавна працював Олег Падалка вів справу, скажімо, — розмірено. А майбутні вчителі не мали обладнаних приміщень для занять фізкультурою і спортом. За планом будова мала стати до ладу через п'ять років.

Досвідчений застміністра Шепотько шукав можливостей пришвидшити строки. Він добре розумів що тут варто покладатись на людський фактор, тому і звернувся до ректора Миколи Івановича Шкіля: "А придивіться но до оцього хлопця, що помічником проректора працює. От його б зараз призначити на цю посаду. Я бачу що в нього вийде. Він підніме будову, бо має хист. Це може розв'язати проблему. Призначте його на посаду проректора.

— Та ні, Вікторе Пантелійовичу, він для такої посади ще сирий. — засумнівався ректор.

— І все таки, — не здавався Шепотько, — що ви втрачаєте? А я відчуваю що йому це підсилу.

Микола Іванович не приймав спонтанних рішень. Але, обдумавши поради, пристав до пропозиції. В Київському педінституті з'явився зовсім молодий проректор. І результат не змусив себе чекати. Замість п'яти років, всього через один, спорткомп-

З Віктором Пантелієвичем Шепотьком та Михайлом Володимировичем Фоменком

Олег входив як надійний боєць.

Комендантські будні, коли немає над загальом вікового підвищення, коли твоє слово має важити багато, але не переважити параметрів товариських

Ч е с т і

З ректором Віктором Петровичем Андрущенко на біговій доріжці

училище в окрузі, а вирішальною стала можливість жити в Прилуках у своєї тітки.

Училище вразило юнака. Рівень викладання, порядок, інтелектуально високі, багаті духовно викладачі. Котелевець Василь Ілліч, Лоскутов Василь Миколайович, Ткаченко Василь Микитович. Багатьох з них він вважає взірцевими й сьогодні, хоча довелося близько співпрацювати з зірками педагогіки і не лише України. А директор училища Яковенко Василь Іванович полонив юнака мистецтвом об'єднувати спільною справою, запалювати інтерес новизною. Олег в училищі активіст, відмінник, організатор. Але характер. Дідівські гени нуртують. Математик, інтелігент делікатний толерант по Івану Побідашу і борець за справедливість, революціонер, нестримний у відстоюванні правди по Федоту Падалці в одній особі

справжню вартість справжньої дружби. А крім того отримав неповторну школу педагогічного становлення.

Васильківська школа в Лебединському районі за сьогоднішніми мірками виявилася б опорною. А що — сильною, з традиціями. Молодого вчителя праці педколектив зустрів увагою, щиро. А побачивши який він беручий і відповідальний, довантажили фізикою, гуртками. Олег Семенович надихався довірою. Переповнювало його душу бажання привнести в шкільний уклад своє, нове, свіже. Разом з учнями конструює стенди, влаштовує цікаві виставки школярських поробок. З Лебединського райво у Васильківську школу на уроки молодого вчителя привозять членів усього методооб'єднання вчителів праці. Олег Семенович вперше ставить власне педагогічне авторське завдання-про-

би цю географічну назву на педагогічну Мекку. Можливо їхали б до Олега Семеновича звідусіль переймати досвід. І пустив би він тут коріння, і був би щасливим. Та призов до Армії розвертає життєву ситуацію на сто вісімдесят градусів. Юнак йде на службу, а демобілізувавшись вирішує продовжити навчання. Зупинитися на досягнутому йому не дозволяє унікальний авторитет мами — вчителя-методиста, вчителя-наставника, улюбленого вчителя сотень школярів, і найголовніше — вчителя що дає глибокі знання.

Радиться з татом, радиться з мамою, звіряє плани з чистими споминами про дідуся Івана Пилиповича, вчителя математики. Перемагає те, що глибоко в серці. Йде на фізмат. У Київському педагогічному інституті його студентське життя відрізнялось від життя однокурсників, що прийшли після школи. Диплом

високою натягнутого шпагата довіри. Проїшов ним струнко і чітко, вникаючи в обставини, розбираючись в ситуаціях, заглиблюючись у чийсь проблеми, але його гуртожиток був затишним, чистим, без правопорушень з цікавим дозвіллям і приємним відпочинком. І все паралельно, з серйозним навчанням на дуже серйозному факультеті. Старшокурсником Олега навіть запросили попрацювати помічником проректора з адміністративно-господарської роботи. Де лишень не доводилось бути, з ким знайомитись і спілкуватись. Навіть заступник міністра народної освіти УРСР Віктор Пантелійович Шепотько звернув увагу на розсудливого студента з економічним мисленням.

А тим часом студент пережив шаленство пристрасного захоплення дивовижною дівчинкою з педфаку. Запала в душу інтелігентністю, зовнішнім аристократизмом, смаком і зачіскою, як у його мами. Танюша, відповіла взаємністю. Склалася молода студентська сім'я.

Прекрасному випускникові, юному голові сімейства дають прекрасне направлення в Броварський район, дуже близько від Києва, ставка фізика в Заворичській середній школі. І можливо тут розквітнув би його педагогічний талант. Своїм професійним авторитетом мама — Віра Іванівна Падалка підтримала сина-колегу, дала кілька цікавих настанов. Обіцяла відвідати і проаналізувати синові уроки. Вони розуміли одне одного з пів слова. А іноді варто було і самого лише погляду, щоб отримати відповідь на тривогу чи проблему. І можливо згодом перетворив би перспективний вчитель на пе-

з нестандартним мисленням, з економічним мисленням і психологічним, індивідуальним підходом до зайнятих певною справою людей.

Пізніше з Миколою Івановичем Шкілем вводив у дію Олег Семенович Падалка багато важливих об'єктів. Нині в Драгоманівському університеті керівник нової генерації, європейських масштабів бачення Віктор Петрович Андрущенко. Він одразу оцінив Олега Падалку як сучасного лідера. Покладається на нього у прогностичних проблемах і перспективних проектах.

З посади проректора призначив на новий об'єм і вищий ступінь — першого проректора університету. Університету, який постійно росте і не лише в гору і вшир, стінами та обладнанням. Він росте духовно та інтелектуально. А спрямовують це зростання нащадки істинних педагогічних династій. Олег Падалка — один з них. Людина вчинку, керований відвагою і водночас делікатністю, що живе по совісті без очікування на славу. Її сповна спізнав у попередніх поколіннях.

А синам Ігорю та Роману передав внутрішню потребу честі. І хоча в професійному вимірі вони сьогодні не займаються педагогікою, впевнений — кожен з них робить свою справу з честю. А серед їхніх дітей хтось неодмінно ще обере педагогічну стежку. А країна позбавиться знеособлення. І ми знатимемо їх поіменно.

**Ольга
КОНОВАЛЕНКО,**
головний редактор
тижневика "Освіта"